

כב א מיי פ"א מהל' דעות הלכה ד: כג ב מיי פ"א מהל' סוטה הלכה ד ה סגמ עשין ו טו טו"ע אה"ע סי' קעח סעיף ו:

תורה אור השלם

1. ולשאת ולספחה: יקרא יד יו
2. ועל כל הקרים הקמים ועל כל הקבעות הנשאות: ישעיהו ג יד
3. וקחה כל הנותר בביתך: יבוא להשתנות לו לאגרות כסף וכבר לקח ואמר ספחני נא אל אחת הפהרות לאכל פת לקח: שמואל א ב לו
4. וזכתי אלהים רוח נשקרה לב נשבר ונדפכה אלהים לא תבוקה: תהלים נא יט
5. וזבח תודיה יבדנני וישם דרך אראנו בישע אלהים: תהלים נב
6. ויצאה מביתו וקלבה וקחה לביש אחר: דברים כד ב

הא גופא קשיא. תימה לרבי אמאי לא נקט הכא ליגנא דריש מס' מכות (דף ג.) כיצד העדים נעשים וזוממין כיצד אין העדים נעשים וזוממין מבעי ליה הכא נמי הוה ליה למימר הכי כיצד מקנא לה כיצד אין מקנא לה מבעי ליה והתם מתרץ שפיר אכל הכא אפילו לפי המירוך הוה ליה למיתני כיצד אין מקנא לה ונראה דלהכי לא פריך הכא משום דמלי למימר אל מדברי דרישא פירושו סמירה דהיינו קניו גמור ואתי שפיר ליגנא דכיז מקנא לה ולא קשיא מידי אלא רישא לקיפא וה"פ הכא אלמא פירוש דמתני' דדיבור סמירה הוא מדקתני כיצד מקנא ולשון נקי הוא כדמנן בפרק קמא דכתובות (דף יג.) ראה מדברת ומפרש בגמ' מאי מדברת נסתרה א"כ מיקשי קיפא דקתני דיברה דעדין מותרת לבימה ואי פירוש דדיבור דמתניתין סמירה אמאי מותרת אלא דיבור ממש הוא ולפי הירושלמי משמע דבעי לתרוצי דדיבור דרישא סמירה אלא דנקט לשון נקי והכי איתא התם סוף דבר שמדבר עמו הא אם נסתרה עמו ולא דברה אין סמירתה כלום פירוש בתמיה דברה אמת מימר לך אפי' דברה עמו ולא נסתרה עדין מותרת לבימה לשון נקי הוא מתני' פ"י דיבור דרישא לשון נקי מיהו דסיפא אית לן למימר על כרחך דיבור ממש:

לאחר ויא יבב. אין להקשות

מפרק האשה שנפלו לה נכסים (כתובות דף פב.) בשמעתין דשומרת יבם דפריך התם והא עינין לכשתשא לאחר טעלי מה שכתוב ליה אמר רב אשי יבם כמו אחר דמי דלענין לשון תנאי ד"ד שייכה כאחר אכל באחר דקרא אין האח בכלל והכי נמי משמע בפרק אין מקדישין (ערכין דף כה:) דקתני אם מכר את השדה לאיש אחר לאחר ולא לזן או אינו אלא לאחר ולא לאח כשהוא אומר איש אחר אחי אמור הא מה אני מקיים לאחר לאחר ולא לזן דמשמע טעמא דכתיב איש הא לאו הכי לא הוה אח בכלל אחר וכ"ש גבי יבם דבא מכת נשואי אחיו דלאו אחר הוא והכי אמרינן נמי בפ"ק דקידושין (דף יג.) אמר קרא פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה מתקין לה רב שישא צריה

דבר אדי אימא מאן אחר יבם ומשני דיבם לא מקרי אחר אלא קשיא מפרק האומר (קדושין דף יט.) דנפקא לן מהכא בפרק האומר דלא תפסי קדושין באחות אשה אימר דאיטריך קרא דוקא ליבם (ט) משום דרמיא עליה ליבומי כדאמרי' בשמעתין ואכתי אחות אשה מנלן ועוד תקשה דהכא אע"ג דכתיב איש אחר ממעטינן יבם ובערכין מרבינן יבם מאיש וממעטינן זן מאחר וא"ת מאיש ממעטינהו דפ' האומר (ג"י טז) קרובים ומלאחר יבם סוף סוף ואיש אחר יקחנה מאי דרשת ציה: **לאחר ויא יבב.** אי קשיא והא האי קרא בסוטה ודאי ע"י עדים כתיב דילפינן דבר דבר ממנון בסוף מסכת גיטין (דף ג.) וסוטה ודאי אמר בפ"ק דיבמות (דף יא:) דפטורה בלא חליצה משום דכתיב זה טומאה כעריות תריץ דלאחר לא איטריך למיכתב אלא ליוצאת משום סמירה כיון דנפקא לן סוטה ודאית מטומאה דכתיב זה ר' אברהם בר מרדכי ז"ל והא סוטה ודאית ואיילונית היכא דהכיר זה ואשת קריס דבעו גט מצעלה היכא דאיתיה ואפ"ה פטורות מיבם בלא חליצה ויש לתרץ סוטה ודאית לא דמיא להכא (י) כיון דטומאה סתם הרי היא כערוה גמורה דגזירת הכתוב הוא דפטורות ואשת קריס ואיילונית היכא דאיתיה לבעל שרו ליה ואפ"ה אימעוט בפ"ק דיבמות (י) מדיון יבום דלא כריך זהו כלל אכל סוטה ספק לא אימעוט אלא גבי איסורא דבעל וקממשע לן קרא דבא מכת נשואי אחיו הוה במקום צעל דאסורה לו ליבם אכל חליצה צעיל:

דלא יביתיה ואת אמרת תתייבם נמי יבומי. רבינו חננאל הטעים דבריו ופירש ורשמנא אמר אשר לא יבנה לבנות ולא לסתור: מי

ולאש ולספחה. על ידי שמנשא עצמו בא לידי ספחה שאינו עיקר באנשים אלא נספח וטפל: **טפילה.** דבר שאינו חשוב בעצמו אלא נטפל באחרים: **ספחני נא.** אספני נא. (ט) בנבואת בית עלי משתעי קרא אעמיד כהנים גדולים אחרים שיזליחו את כהני ורעך מגדולתם ויטרכו לבקש מהם לאוספס ולקולטם אלסם: **אל אחס הכהונות.** באחת מן המשמרות: **שכר עולה בידו.** ולא שכר קרבן אחר: **זכתי כל הזבחים במשמע:** השם אורחוסיו. מחשב הפסד מזוה כנגד שכרה: (ט) (אמר לה צפני שנים אל מדברי עם איש פלוני ודברה עמו. שלא ביחוד: **עדין מותרת לבימה לשמש.** צימה לשון משמש הוא: **אסורה לבימה ואסורה לאכול בתרומה.** עד שמתה. ולקמן צפ' כשם שהמים בודקין (דף כח.) יליף מונטמאה ונטמאה שלש פעמים אחד לבעל ואחד לבעול ואחד לתרומה: **ואם מה בלא ננים.** עד שלא השקה: **חוללה ולא מסייבמת.** בגמרא מפרש טעמא): **הא גופא קשיא אמרם כיצד מקנא לה אמר לה צפני שנים כו'.** קס"ד אמר לה כו' היינו פירושא דכיז מקנא לה אמר לה צפני שנים כו' ואשמועינן דזהו אפי' מדברת עמו בשוק סמירה חשיב לה מדקאמר זה הקינוי דאי לאו דסמירה הוא ולא מיתסרא זה מאי קינוי איכא ולמה לי דמתרה זה: **והדר תני.** דכי עברה על התרומה ודברה עמו מותרת לבימה: **אמר אצי פיי קאמר.** אמר לה לאו פירושא דכיז מקנא לה הוא אלא תרתי קמי וי"ק אמר לה אל מדברי ונסתרה או דברה אע"פ שעברה על קינויו אלא דיבור או אם דברה עמו אחר קינוי גמור דאל תסמרי עדין באחת משתי אלו מותרת לבעלה אכל עברה על קינויו אלא סמירה כגון שאמר לה אל תסמרי ונכנסה עמו לבית הסתר כו': **ויאלה מציוסו.** לעיל ומיניה תמיב כי מלא זה ערות דבר וגו' ויאלה מציתו וגו' לאיש אחר למה לי למכתב אי למשרייה לאנסובא על ידי גט כריתות לכתוב ויאלה מציתו והיתה לאיש למה לי למכתב לאחר אלא למעוטי יבמה היכא דלא גרשה בעל אחר שמלא זה ערות דבר והכי משתמעי קראי כי מלא זה ערות

דבר יגרשנה בספר כריתות ויאלה מציתו כלומר וכלל דל שתלא מציתו זין ע"י גירושין זין ע"י מיתה אם זאת ליגנא לאיש אחר תגנא ולא ליבם שאינו אחר אלא נשואין של זו שמכת נשואי ראשון היא זוקקת לו: **אי הכי חליצה נמי לא סיבעי.** דהא פטרה רחמנא ושרייה לאיש אחר בכל ענין שתלא מציתו אחר שנמלא זה ערות דבר: **אינו איסיה לבעל.** מי משתריא בלא גט הא כתיב וכתב לה ספר כריתות(י) אפי' מלא זה ערות דבר כריתות צעיל השתא נמי צעיל חליצה דיבם במקום צעל קאי: **אית דאמרי.** דהכי שני רב יוסף לעיל רשמנא אמר כו' למה לבעלה לגרשה מציתו כשמלא זה ערות דבר כי הכי דלא מיתסרי' לבימה כדאמר לעיל(י) ונותא צבימא כי קריא לשומשאמא: מי

אכל ליוצאת משום סמירה כיון דנפקא לן סוטה ודאית מטומאה דכתיב זה ר' אברהם בר מרדכי ז"ל והא סוטה ודאית ואיילונית היכא דהכיר זה ואשת קריס דבעו גט מצעלה היכא דאיתיה ואפ"ה פטורות מיבם בלא חליצה ויש לתרץ סוטה ודאית לא דמיא להכא (י) כיון דטומאה סתם הרי היא כערוה גמורה דגזירת הכתוב הוא דפטורות ואשת קריס ואיילונית היכא דאיתיה לבעל שרו ליה ואפ"ה אימעוט בפ"ק דיבמות (י) מדיון יבום דלא כריך זהו כלל אכל סוטה ספק לא אימעוט אלא גבי איסורא דבעל וקממשע לן קרא כיון דבא מכת נשואי אחיו הוה במקום צעל דאסורה לו ליבם אכל חליצה צעיל:

דלא יביתיה ואת אמרת תתייבם נמי יבומי. רבינו חננאל הטעים דבריו ופירש ורשמנא אמר אשר לא יבנה לבנות ולא לסתור: מי

(א) [שנועטו:ו.] (ב) סנהדרין מג: ע"ש, א מ"ק ה"ה, (ד) ס"א ל"ג, (ה) ספול הוא במתני', (ו) [דברים כד, (ז) [דף ג.א.], (ח) [ועיין מוס' קידושין יג: ד"ה חלה ומוס' כתובות פ"א. ד"ה יבם], (ט) עיי רש"י, (דף יב. ודל.)

הגהות הב"ח

(א) גמ' אל תקרי וסס. ג"כ וסס צ"ל ממו מי סס פה לזכר פירושו שסס לרבו דברכי השם אל תקרי וסס צ"ל אל תקרי מעיין שומת צ"ד: (ב) רש"י ד"ה ספחני וכו' נא (בנבואת) מו"מ וי"צ ס"א בגזירות: (ג) תוס' ד"ה לאחר וכו' דוקא ליבם כדאמרי' בשמעתין כ"ל ומינות משום דמיא עליה ליבומי נמחק: (ד) ד"ה אילו וכו' לא דמיא להכא דביון דטומאה כתיב בה הכי הוה כערוה גמורה וגזירת יב"ח ואפ"ה אימעוט בפרישת יבמין מדיון:

מוסף רש"י

זבחי. לשון רבים משמע (סנהדרין מג.) לא תבזה. אין דרכך לבזומ (סו.) כל השם אורחותיו. הממש הפסד מזוה כנגד שכרה וסכר עבידה כנגד הספירה. וסס כמו שמין (סו"ק ה.)